

**ZESZYTY NAUKOWO-TECHNICZNE
STOWARZYSZENIA INŻYNIERÓW I TECHNIKÓW KOMUNIKACJI
RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ
ODDZIAŁ W KRAKOWIE
seria: MONOGRAFIA
Nr 17
(Zeszyt 145)**

**RESEARCH AND TECHNICAL PAPERS
OF POLISH ASSOCIATION FOR TRANSPORTATION ENGINEERS
IN CRACOW
series: MONOGRAPHS
No. 17
(vol. 145)**

**MIĘDZYNARODOWY
TRANSPORT DROGOWY**

**PODRĘCZNIK PRZEWOŹNIKA DROGOWEGO W ZAKRESIE
CERTYFIKATU KOMPETENCJI ZAWODOWYCH**

Praca zbiorowa pod redakcją

Wiesława Starowicza

Zespół autorski

Zofia Bryniarska
Andrzej Chyba
Wiesław Starowicz

Wydanie trzecie zmienione i uzupełnione

Kraków 2009

REDAKTOR NACZELNY ZESZYTÓW

Jolanta Żurowska

REDAKTOR MERYTORYCZNY ZESZYTU 145

Wiesław Starowicz

REDAKTOR TECHNICZNY ZESZYTU 145

Janina Mrowińska

ISDN 1231 - 9155

Skład i druk: PiT, Kraków. Nakład 500 egz.

Szanowni Czytelnicy!

Podręcznik jest trzecim zmienionym i uzupełnionym wydaniem monografii poświęconej problemom uzyskiwania certyfikatu kompetencji zawodowych w międzynarodowych przewozach osób i rzeczy. Wydanie to uwzględnia zmiany w polskim i europejskim prawie transportowym oraz doświadczenia z przeprowadzonych przez Oddział Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Komunikacji Rzeczpospolitej Polskiej w Krakowie kursów dla przewoźników w latach 2000-2009. Wszystkie materiały zawarte w książce opracowano **według stanu prawnego na dzień 30 czerwca 2009 roku.**

Książka jest pomyślana jako materiał pomocniczy do wykładów i ćwiczeń prowadzonych na kursach z zakresu przewozów międzynarodowych. Może również służyć do indywidualnego studiowania przez osoby przystępujące do egzaminu w trybie eksternistycznym.

Zakres materiałów w książce odpowiada zakresowi ustalonemu w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dn. 9 stycznia 2002 roku w sprawie uzyskiwania certyfikatów kompetencji zawodowych w transporcie drogowym (Dz. U. nr 5 z 2002r. poz. 51).

Obejmuje on następujące zagadnienia:

- * ogólne problemy transportu międzynarodowego osób i rzeczy,
- * konwencje, umowy i dyrektywy dotyczące wykonywania przewozów międzynarodowych, w tym w szczególności:
 - umowa AETR regulująca czas pracy kierowców,
 - umowa INTERBUS dotycząca przewozów okazjonalnych osób,
 - konwencje wiedeńskie regulujące problemy ruchu pojazdów,
- * umowy i procedury celne,
- * formuły w kontraktach handlowych,
- * konwencje i umowy dotyczące przewozów wybranych grup rzeczy, w tym: materiałów niebezpiecznych.

W opisach uwzględniono również przystąpienie Polski do Układu z Schengen.

W końcowej części zestawiono również literaturę uzupełniającą dla osób chcących pogłębić swoją wiedzę.

W załącznikach do książki wydrukowano cztery podstawowe dokumenty międzynarodowe:

- * konwencję CMR o międzynarodowym przewozie towarów,
- * umowę AETR o czasie pracy kierowców,
- * ustawę o czasie pracy kierowców z 16 kwietnia 2004 roku,
- * rozporządzenie 561/2006 z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie harmonizacji niektórych przepisów socjalnych odnoszących się do transportu drogowego.

Zestawiono też kilka wzorów dokumentów ważnych dla transportu międzynarodowego oraz instrukcję wg ADR 2009.

Prof. Wiesław STAROWICZ
Redaktor merytoryczny podręcznika

1. ZAGADNIENIA OGÓLNE MIĘDZYNARODOWEGO TRANSPORTU DROGOWEGO (MTD)

- 1.1. Wprowadzenie
- 1.2. Międzynarodowy rynek transportowy
- 1.3. Uzyskanie dostępu do zawodu przewoźnika międzynarodowego
 - 1.3.1. Prawo Unii Europejskiej
 - 1.3.2. Ogólna charakterystyka Ustawy o transporcie drogowym
 - 1.3.3. Zasady uzyskiwania licencji na wykonywanie MTD według Ustawy o transporcie drogowym
 - 1.3.4. Warunki przenoszenia uprawnień wynikających z licencji na innych przedsiębiorców
 - 1.3.5. Zmiana treści licencji
 - 1.3.6. Cofanie licencji
 - 1.3.7. Wygaśnięcie licencji
 - 1.3.8. Nadzór nad wykorzystaniem licencji
- 1.4. Dopuszczenie do rynku transportu międzynarodowego
 - 1.4.1. Podstawy prawne
 - 1.4.2. Charakterystyka zezwoleń zagranicznych
 - 1.4.3. Zezwolenia na międzynarodowy przewóz osób
 - 1.4.4. Zezwolenia na międzynarodowe przewozy rzeczy
- 1.5. Przewozy na potrzeby własne
- 1.6. Przewozy kabotażowe
- 1.7. Pośrednictwo w przewozie rzeczy (spedycja)
- 1.8. Kierowcy w transporcie drogowym lub przewozach na potrzeby własne
 - 1.8.1. Wymagania względem kierowców
 - 1.8.2. Dokumenty kierowcy i ich kontrola
- 1.9. Czas pracy załóg pojazdów wykonujących międzynarodowy transport drogowy
 - 1.9.1. Podstawy prawne
 - 1.9.2. Ogólna charakterystyka aktów prawnych dotyczących problematyki czasu pracy kierowców
 - 1.9.2.1. Ogólna charakterystyka Umowy AETR
 - 1.9.2.2. Ogólna charakterystyka Rozporządzenia Rady Europy 3821/85
 - 1.9.2.3. Ogólna charakterystyka Dyrektywy Rady Europy i Parlamentu Europejskiego 2002/15
 - 1.9.2.4. Ogólna charakterystyka Ustawy o czasie pracy kierowców z dnia 16 kwietnia 2004 r.
 - 1.9.2.5. Ustawa o systemie tachografów cyfrowych z dnia 29 lipca 2005 r.
 - 1.9.2.6. Ogólna charakterystyka Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Europy 561/2006
 - 1.9.2.7. Ogólna charakterystyka Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady Europy 2006/22
 - 1.9.3. Wybrane określenia używane w umowie AETR lub Rozporządzeniu (WE) nr 561/2006
 - 1.9.4. Minimalny wiek kierowców w transporcie drogowym według AETR

- 1.9.5. Łączny czas pracy kierowców według Ustawy o czasie pracy kierowców
 - 1.9.6. Czas prowadzenia pojazdów przez kierowców i ich odpoczynku wg AETR
 - 1.9.7. Czas prowadzenia pojazdów przez kierowców i ich odpoczynku wynikające z Rozporządzenia 561/2006
 - 1.9.8. Urządzenia kontrolne i kontrola czasu pracy
 - 1.9.9. Przykłady zadań z zakresu czasu pracy kierowców
 - 1.10. Opłaty w przewozach międzynarodowych
 - 1.10.1. Wprowadzenie
 - 1.10.2. Opłaty związane z czynnościami administracyjnymi wynikającymi z Ustawy o transporcie drogowym
 - 1.10.3. Opłaty związane z korzystaniem z dróg krajowych
 - 1.10.4. Kary pieniężne w transporcie drogowym
 - 1.11. Ubezpieczenia w transporcie międzynarodowym
 - 1.11.1. Ubezpieczenie Zielona Karta
 - 1.11.2. Ubezpieczenia odpowiedzialności przewoźnika
 - 1.11.3. Ubezpieczenia ładunku - CARGO
 - 1.11.4. Ubezpieczenia odpowiedzialności spedytora
 - 1.12. Problemy ruchu pojazdów w transporcie międzynarodowym (Konwencje Wiedeńskie)
 - 1.13. Międzynarodowe ciągi drogowe w Europie
 - 1.13.1. Drogowe przejścia graniczne Polski
 - 1.13.2. Główne ciągi drogowe przebiegające przez Polskę
 - 1.14. Zrzeszenia i instytucje transportu międzynarodowego
 - 1.14.1. Polska Izba Spedycji i Logistyki - PISiL
 - 1.14.2. Międzynarodowa Federacja Zrzeszeń Spedytorów - FIATA
 - 1.14.3. Zrzeszenie Międzynarodowych Przewoźników Drogowych w Polsce – ZMPD
 - 1.14.4. Międzynarodowa Unia Transportu Drogowego – IRU
 - 1.14.5. Europejska Konferencja Ministrów Transportu – EKMT
 - 1.14.6. Komitet Transportu Wewnętrzznego (Lądowego) Europejskiej Komisji Gospodarczej - KTW
 - 1.15. Zasady przeprowadzania analiz wykorzystania taboru samochodowego
2. MIĘDZYNARODOWE PRZEWOZY OSÓB
- 2.1. Organizacja przewozów
 - 2.2. Regulacje prawne w przewozie osób
 - 2.2.1. Przewozy pasażerskie w Unii Europejskiej
 - 2.2.2. Przewozy okazjonalne osób poza Unię Europejską - Umowa INTERBUS
 - 2.2.3. Przewozy regularne osób do krajów nie należących do Unii Europejskiej
3. MIĘDZYNARODOWE PRZEWOZY RZECZY
- 3.1. Wprowadzenie
 - 3.2. Organizacja międzynarodowego transportu drogowego rzeczy
 - 3.2.1. Zasadnicze etapy w procesie przewozu rzeczy w MTD
 - 3.2.2. Zawarcie umowy przewozu
 - 3.2.3. Przygotowanie przewozu międzynarodowego rzeczy
 - 3.2.4. Podstawienie środka przewozowego pod załadunek i operacja załadunku

- 3.2.5. Przedstawienie towaru do odprawy celnej i przygotowanie dokumentacji celnej
- 3.2.6. Właściwa odprawa celna
- 3.2.7. Właściwy przewóz towaru
- 3.2.8. Odprawa celna końcowa i wyładunek towaru u odbiorcy
- 3.2.9. Czynności po powrocie pojazdu do bazy
- 3.3. Umowa o międzynarodowym przewozie drogowym towarów - Konwencja CMR
 - 3.3.1. Ogólna charakterystyka Konwencji CMR
 - 3.3.2. List przewozowy CMR
 - 3.3.3. Prawa i obowiązki przewoźnika
 - 3.3.4. Prawa i obowiązki nadawcy przesyłki
 - 3.3.5. Prawa i obowiązki odbiorcy przesyłki
 - 3.3.6. Nieprzewidziane okoliczności w transporcie
 - 3.3.7. Odpowiedzialność przewoźnika
 - 3.3.8. Nieprawidłowości w procesie przewozowym
 - 3.3.9. Reklamacje i roszczenia
 - 3.3.10. Przewozy wykonywane przez kolejnych przewoźników
 - 3.3.11. Elektroniczny list przewozowy
- 3.4. Międzynarodowe umowy celne
 - 3.4.1. Jednolity Dokument Administracyjny SAD
 - 3.4.2. Celne procedury tranzytowe
 - 3.4.2.1. Wprowadzenie
 - 3.4.2.2. Krajowa procedura tranzytu
 - 3.4.2.3. Procedura TIR
 - 3.4.2.3.1. Konwencja TIR
 - 3.4.2.3.2. Międzynarodowy system gwarancyjny
 - 3.4.2.3.3. Wymagania dotyczące przystąpienia do systemu TIR
 - 3.4.2.3.4. Karnet TIR
 - 3.4.2.3.5. Uznane pojazdów drogowych i kontenerów
 - 3.4.2.3.6. Zasady przewozu towarów w procedurze TIR
 - 3.4.2.3.7. Zasady przewozu wybranych grup towarów w procedurze TIR
 - 3.4.2.3.8. Nieprzewidziane okoliczności podczas przewozu towarów w procedurze TIR
 - 3.4.2.3.9. Rozwój systemu TIR w przyszłości
 - 3.4.2.4. Wspólna procedura tranzytowa WPT
 - 3.4.2.4.1. Konwencja WPT
 - 3.4.2.4.2. Zasady działania Nowego Skomputeryzowanego Systemu Tranzytowego (NCTS)
 - 3.4.2.4.3. Zasady przewozu w procedurze WPT
 - 3.4.2.4.4. System gwarancyjny WPT
 - 3.4.2.4.5. Obowiązki stron w WPT
 - 3.4.3. Celne procedury odprawy warunkowej
 - 3.4.3.1. Procedura ATA
 - 3.4.3.2. Procedura CPD
- 3.5. Umowy, konwencje i dyrektywy dotyczące przewozów wybranych grup rzeczy
 - 3.5.1. Przewozy materiałów niebezpiecznych – Umowa ADR
 - 3.5.1.1. Klasyfikacja towarów niebezpiecznych
 - 3.5.1.2. Przepisy dotyczące opakowań i cystern

- 3.5.1.3.Procedury nadawcze
- 3.5.1.4.Przepisy dotyczące warunków przewozu, załadunku, rozładunku i manipulowania ładunkiem
- 3.5.1.5.Wymagania dotyczące załogi pojazdu, wyposażenia, postępowania i dokumentacji
- 3.5.1.6.Wymagania dotyczące konstrukcji i dopuszczenia pojazdów
- 3.5.1.7. Modyfikacje przepisów ADR po 2001 r.

3.5.2.Przewozy szybko psujących się artykułów żywnościowych – Umowa ATP

3.5.3.Dyrektywy o ochronie zwierząt w trakcie przewozów

3.5.4.Przewozy odpadów niebezpiecznych - Konwencja Bazylejska

3.6.Formuły w kontraktach handlowych

3.6.1.Zasady ogólne zawierania kontraktów handlowych

3.6.2. Dokumenty handlowe

3.6.3. Międzynarodowe Formuły Wykładni Terminów Handlowych INCOTERMS

4. EGZAMINY NA UZYSKANIE CERTYFIKATU KOMPETENCJI ZAWODOWYCH

4.1.Zkres zagadnień objętych egzaminem

4.1.1. Zakres zagadnień objętych egzaminem w zakresie wykonywania międzynarodowego transportu drogowego osób

4.1.2. Zakres zagadnień objętych egzaminem w zakresie wykonywania międzynarodowego transportu drogowego rzeczy

4.2. Przykładowe testy w zakresie przewozu osób i rzeczy

4.3. Zakres zadań problemowych

Literatura uzupełniająca

Załączniki

Załącznik 1. Umowa europejska dotycząca pracy załóg pojazdów wykonujących międzynarodowe przewozy drogowe (AETR)

Załącznik 2. Konwencja o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR)

Załącznik 3. Ustawa o czasie pracy kierowców 16 kwietnia 2004 r. z późniejszymi zmianami

Załącznik 4. Rozporządzenie (WE) nr 561/2006 z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie harmonizacji niektórych przepisów socjalnych odnoszących się do transportu drogowego

Załącznik 5. Wzór licencji na przewozy międzynarodowe rzeczy

Załącznik 6. Wzór wypisu z licencji na przewozy międzynarodowe rzeczy

Załącznik 7. Wzór wypisu z licencji wspólnotowej na przewozy międzynarodowe rzeczy

Załącznik 8. Wzór międzynarodowego listu przewozowego

Załącznik 9. Instrukcja pisemna wg ADR 2009